

Aan MINDEF en STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ, DCo
In afschrift aan

TER INFORMATIE

Datum

17 april 2026

Onze referentie

MINDEF20260026606

Opgesteld door

Aantal bijlagen

1

Nota

Opvolging in Beeld: Periodieke Rapportage Ministerie van Defensie vanaf 2024

Aanleiding

Op basis van de Comptabiliteitswet is Defensie, net als de andere ministeries, verplicht om haar beleid en uitgaven periodiek te evalueren. Dit doen we met zogenoemde *Periodieke Rapportages*. Dit zijn grote evaluatieonderzoeken over belangrijke beleidsthema's. Ze vormen de belangrijkste onderzoeken op de Strategische Evaluatieagenda (SEA); een verplicht onderdeel van de begroting en het jaarverslag. Met bijgaande brief *Opvolging in Beeld* verstrekt Defensie jaarlijks, voorafgaand aan Verantwoordingsdag, een overzicht van de opvolging van de aanbevelingen en bevindingen uit de Periodieke Rapportages. Gedurende het jaar informeert Defensie de Kamer via separate brieven over de Periodieke Rapportages; deze brief is hier één van.

Deze werkwijze is voorgeschreven door het Ministerie van Financiën en is in december 2024 aangekondigd in een Kamerbrief over de versterking van het Rijksbrede evaluatiestelsel (Kamerstuk 31 865, nr. 267). In het kader van uniformiteit gebruiken alle ministeries dezelfde titel voor de Kamerbrief. Daarnaast is de inleiding ook voor het grootste gedeelte interdepartementaal overeen gekomen; de verschillende ministeries hanteren op verzoek van het Ministerie van Financiën deze zelfde tekst. De volledige brief *Opvolging in Beeld* van Defensie is eveneens afgestemd met het Ministerie van Financiën.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met bijgevoegde Kamerbrief, deze te tekenen en uiterlijk 24 april 2026 aan de Kamer te verzenden.

Kernpunten

- Defensie heeft één Periodieke Rapportage afgerond, te weten de Periodieke Rapportage *Mensen (Veiligheid) bij Defensie*. In de aanbevelingen wordt onderscheid gemaakt tussen *no regret-aanbevelingen* en richtinggevende aanbevelingen.
- In de eerdere kabinetsreactie (kamerstuk 31516, nr. 50) is aangegeven, mede op advies van de externe onderzoekers (Deloitte & Berenschot), dat vooralsnog enkel de *no regret-aanbevelingen* worden opgevolgd. Dit betreft vier aanbevelingen. Deze hebben een nauwe relatie met elkaar en zijn alle te herleiden naar de conclusie dat een beleidstheorie ontbreekt.
- De relatie tussen impact, effecten (outcome), resultaten (output) en maatregelen is hierdoor niet expliciet en monitoring/evaluatie is hierdoor ongericht. Als gevolg hiervan is weinig tot geen zicht op de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid.
- De opvolging van de vier aanbevelingen start met het integraal construeren van een weloverwogen beleidstheorie (aanbeveling 1), waarbij de inzichten uit de Periodieke Rapportage als uitgangspunt dienen, aangevuld met (externe) wetenschappelijke kennis. De overige drie aanbevelingen worden in navolging hiervan verder uitgewerkt. In de kamerbrief wordt per aanbeveling meer specifiek aangegeven hoe deze opgevolgd wordt.

- Zoals onderbouwd in de al genoemde kabinetsreactie bij de Periodieke Rapportage vult het ministerie van Defensie de voorgestelde besparingsvariant niet in, conform advies van de onderzoekers. Zij concludeerden dat een besparing van 20% op de budgettaire grondslag negatieve effecten zal hebben voor de doeltreffendheid van het veiligheidsbeleid alsook op de bredere operationele effectiviteit van Defensie.

Toelichting

- Defensie verstuurt de brief *Opvolging in Beeld* dit jaar voor het eerst, aangezien de Periodieke Rapportage *Mensen (Veiligheid) bij Defensie* de eerste Periodieke Rapportage is die de organisatie heeft uitgevoerd.
- Het overzicht van de opvolging van aanbevelingen en bevindingen omvat derhalve één Periodieke Rapportage. Komende jaren zal de Kamer wederom geïnformeerd worden over deze én nieuwe Periodieke Rapportages, die sindsdien zijn uitgevoerd. De brief wordt daarmee jaarlijks uitgebreider.
- Conform de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE, 2022), wordt in Periodieke Rapportages waar mogelijk ten minste één optie geschetst waarmee een besparing van 20% op de budgettaire grondslag van het (beleids)thema kan worden gerealiseerd. De besparingsvariant heeft niet het karakter van een aanbeveling, maar conform de motie-Van Eijk (kamerstuk 31865, nr. 295), die begin dit jaar is aangenomen, wordt ook hier in de brief bij stilgestaan.

Financiële overwegingen

N.v.t.

Juridische overwegingen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

Met het opvolgen van de genoemde aanbevelingen wordt ingezet op het herzien van het beleidskader Veiligheid. Dit gebeurt volgens de methode van de integrale beleidscyclus (IBC).

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

[Redacted signature]

[Redacted name]